

ЕВРОПЕЙСКИ ЦЕНТЪР ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И КОНТРОЛ НА ЗАБОЛЯВАНИЯТА

Въпроси и отговори относно новия Коронавирус

1. Какво представлява новият Коронавирус 2019-nCoV?

Новият Коронавирус 2019-nCoV, временно наричан 2019-nCoV, е идентифициран в Китай в края на 2019 г. и е нов щам на коронавируса, който досега не е бил откриван при човека.

2. Откъде идват Коронавирусите?

Коронавирусите са вируси, които циркулират сред животните, но за някои от тях се знае, че засягат хората. След като заразят хората, те могат евентуално да се предават от човек на човек.

Известен е широк кръг от животни, които са източник на коронавируси. Например, вирусът, причиняващ Блискоизточен респираторен синдром (MERS-CoV) е коронавирус, произхождащ от камили, а тежкият остър респираторен синдром (ТОРС) произхожда от котки - цветки.

3. Този вирус сравним ли е със SARS (ТОРС) или със сезонния грип?

Новият коронавирус, открит в Китай е генетично тясно свързан с вируса на SARS (ТОРС) от 2003 г. и изглежда, че има подобни характеристики, въпреки че все още данните за този вирус са ограничени.

ТОРС се появи в края на 2002 г. в Китай и в продължение на осем месеца са докладвани над 8 000 случая от 33 държави. Тогава един от всеки десет души, които са заразени с ТОРС почина.

При настоящия взрив от 2019-nCoV са докладвани около 10 000 случая в Китай (от края на декември 2019 г. - до края на януари 2020 г.) Заболели са съобщени и от други държави, вкл. някои и от ЕС/ЕИП. На този етап има твърде малко налични данни, за да се каже със сигурност колко смъртоносен е 2019-nCoV, но предварителни данни сочат, че той е по-малко фатален от SARS-CoV (ТОРС).

Въпреки че и двата вируса се предават от човек на човек и могат да причинят подобни симптоми, те са много различни и следователно се проявяват по различен начин. Все още е много рано да се направят заключения относно разпространението на 2019-nCoV, но предварителната информация показва, че 2019-nCoV е също толкова заразен, колкото ТОРС и някои други грипни щамове. По данни на Европейския център за контрол на заболяванията (ECDC) всяка година до 40 000 души в ЕС/ЕИП умират преждевременно поради причини, свързани с грипа.

4. Как се предава вирусът? Колко лесно се разпространява?

Въпреки че източник на инфекцията са животни, сега вирусът се предава от човек на човек. Към момента няма достатъчно епидемиологична информация, която да потвърди колко лесно и устойчиво вирусът се предава между хората. Изглежда вирусът се предава главно чрез въздушни капчици, когато хората кихат, кашлят или издишат.

Инкубационният период за коронавирус 2019-nCoV (т.е. времето от контакта с болен и появата на симптоми) понастоящем се изчислява на от 2 до 12 дни. Докато хората са предимно заразени, когато проявяват (грипоподобни) симптоми, има индикации, че някои хора могат да предават вируса без да са налице никакви симптоми или преди симптомите да се появят. Ако това бъде потвърдено, ранното откриване на инфекциите с коронавирус 2019-nCoV ще е по-трудно. Това обаче не е необичайно за вирусни инфекции от този тип, както се вижда и при морбили, например.

Ако хората с коронавирус 2019-nCoV са изследвани и диагностицирани своевременно и се прилагат строги мерки за контрол на инфекциите, вероятността за трайно предаване на вируса от човек към човек в обществото в ЕС/ЕИП е ниска. Системното прилагане на мерки за профилактика и контрол на инфекциите бяха ефективни при контролирането на SARS-CoV и MERS-CoV.

МЕДИЦИНСКА ИНФОРМАЦИЯ

1. Какви са симптомите на 2019-nCoV

От известното досега, вирусът може да причини умерени грипоподобни симптоми като:

- треска
- кашлица
- затруднено дишане
- мускулни болки и
- отпадналост.

По-сериозните случаи развиват тежка пневмония, остър респираторен дистрес синдром, сепсис и септичен шок, които могат да доведат до смъртта на пациента. Хората със съществуващи хронични заболявания изглежда са по-предразположени към тежко протичане на заболяването.

2. Някои хора по-предразположени ли са към вируса?

Обикновено малките деца, възрастните хора и тези със съпътстващи заболявания (например артериална хипертония, сърдечни заболявания, диабет, чернодробни заболявания и респираторни заболявания) се очаква да бъдат изложени на по-голям риск от развитие на тежки симптоми. Тъй като това е нововъзникващо заболяване и има само ограничени данни, все още не знаем кои групи от хора може да са предразположени към по-тежък изход след заразяване с 2019-nCoV.

3. Има ли лечение за заболяването, причинено от вируса 2019-nCoV?

Няма специфично лечение за това заболяване, така че подходът, използван за лечение на пациенти с инфекции, свързани с новия коронавирус, е за лечение на клиничните симптоми (например треска). Поддържащата грижа (например поддържаща терапия и мониторинг - кислородна терапия, поддържане на телесен баланс на течностите и антивирусни лекарства) може да бъде много ефективна за болелите.

4. Кога трябва да се изследвам за 2019-nCoV?

Ако имате

- остра респираторна инфекция (внезапна поява на най-малко една проява: кашлица, възпалено гърло или затруднено дишане)

И

През последните 14 дни преди проявата на симптомите, сте били:

- в близък контакт* с потвърден или вероятен случай на инфекция с Коронавирус 2019-nCoV, или сте пътували в област с настоящо предаване на вирус 2019-nCoV,
- или сте работили или посещавали лечебно заведение, където са лекувани пациенти, инфектирани с вирус 2019-nCoV, вие трябва да се свържете със своя личен лекар по телефона за съвет.

*близък контакт: съжителство в едно домакинство с пациент с 2019-nCoV или непосредствена близост или споделяне на едно помещение с пациент с nCoV или здравен работник или друго лице, полагащо грижа да пациент с 2019-nCoV или лабораторни работници, работещи с проби с 2019-nCoV.

ПРЕВЕНЦИЯ

1. Как мога да се предпазя от заразяване?

При посещение в Китай:

- избягвайте контакт с болни хора, особено такива с кашлица;
- избягвайте посещения на пазари и места, където има живи или мъртви животни;

- прилагайте общите хигиенни правила по отношение на хигиена ръцете и хигиена на храната;
- измивайте ръцете си със сапун и вода ИЛИ използвайте дезинфекционен разтвор на алкохолна основа преди хранене, след използване на тоалетната и след всеки контакт с животни;
- избягвайте контакт с животни, техните екскременти или изпражнения.

Където и да пътувате, прилагайте общите правила за хигиена на ръцете и храната.

2. Какво трябва да направя ако съм имал контакт с някого с Коронавирус 2019-nCoV?

Наблюдавайте се от времето на контакта с този човек и ако развиете някакви симптоми, свържете се с личния си лекар за съвет, като посочите, че сте били в Китай.

3. Какви са правилата за инфекцията/миенето на ръцете?

Миенето и дезинфекцията на ръцете са ключът към предотвратяване на инфекция. Трябва да миете ръцете си често и обилно със сапун и вода за най-малко 20 секунди. Ако сапун и вода не са налични, можете да използвате и дезинфекциращ препарат за ръце на алкохолна основа с поне 60% алкохол. Вирусът навлиза в тялото ви през очите, носа и устата, така че избягвайте да ги докосвате с немити ръце.

4. Маските за лице ефективни ли са в предпазването от коронавирус 2019-nCoV?

Маските за лице помагат да се предотврати по-нататъшното разпространение на инфекция от тези, които са болни към други хора около тях. Маските за лице изглежда не са толкова ефективни за защита на тези, които не са заразени.

5. Има ли ваксина срещу 2019-nCoV?

Понастоящем няма ваксина срещу коронавируси, включително щам 2019-nCoV. Ето защо е много важно да се предпазим от инфекция или да задържим по-нататъшно разпространение на заразата.

6. Защитен ли съм от вируса 2019-nCoV, ако съм се ваксинирал срещу грип тази година?

Грипът и 2019-nCoV са два много различни вируса и сезонната грипна ваксина не би защитила от болести, причинени от 2019-nCoV.

СИТУАЦИЯТА В ЕС ПО ОТНОШЕНИЕ НА ВИРУСА 2019-NCOV?

1. Колко подготвена е Европа за 2019-nCoV и какво прави ЕС?

Европейският център за превенция и контрол на заболяванията (ECDC) поддържа постоянен контакт с Европейската комисия, органите за общественото здраве в Китай и Световната здравна организация за оценка на ситуацията. За да информира Европейската комисия и органите за общественото здраве в държавите-членки за развитието на ситуацията, ECDC публикува ежедневни обобщения и непрекъснато оценява риска за гражданите на ЕС. ECDC и СЗО са разработили технически насоки в подкрепа на държавите-членки на ЕС в техния отговор. Европейската комисия осигурява координацията на дейностите по управление на риска на равнище ЕС.

2. Съществува ли риск да се заразя с коронавирус 2019-nCoV в ЕС?

Епидемичната ситуация се променя бързо и оценката на риска също. ECDC непрекъснато оценява риска за гражданите на ЕС и можете да намерите най-новата информация в последната бърза оценка на риска от ECDC. (виж по-горе)

3. Има ли болели ЕС?

Има съобщения за няколко случая в ЕС от началото на епидемията. Предвид неограниченото движение на хора и фактът, че вирусът се предава от един човек на друг, се очаква, че в ЕС ще бъдат докладвани още случаи.

Защо броят на случаите нараства толкова бързо?

Двете основни причини за бързото увеличаване на броя на случаите са, че вирусът се разпространява от един човек на друг и че способността за откриване на случаи се подобрява. Внезапно увеличаване на броя на случаите често се наблюдава по време на началната фаза на огнище на нововъзникваща болест.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПЪТУВАЩИТЕ

1. Трябва ли да преразгледам пътуването си до Азия в момента, частно или служебно?

Понастоящем повечето случаи се съобщават в Китай, а само спорадични случаи са регистрирани извън Китай. Вероятността да се заразите в други страни в Азия в момента е малка. Въпреки това, ситуацията се развива много бързо и рискът от инфекция се променя. Следвайте съветите за пътуване, предоставени от органите на общественото здраве във вашата страна на пребиваване.

2. За какво трябва да внимавам най-много при пътуване зад граница, включително до Китай?

При посещение в Китай:

- избягвайте контакт с болни хора, особено такива с кашлица;
- избягвайте посещения на пазари и места, където има живи или мъртви животни;
- прилагайте общите хигиенни правила по отношение на ръцете и храната;

- измивайте ръцете си със сапун и вода ИЛИ използвайте дезинфекционен разтвор на алкохолна основа преди хранене, след използване на тоалетната и след всеки контакт с животни;
- избягвайте контакт с животни, техните екскременти или изпражнения.

Където и да пътувате, прилагайте общите правила за хигиена на ръцете и храната.

3. Какво да правя, ако скоро съм бил в Китай и съм се разболял?

Ако сте били в Китай и в срок от 14 дни от завръщането ви се почувствате неразположен или имате треска, кашлица или затруднено дишане, тогава:

- Потърсете незабавно медицинска помощ. Преди да отидете в лекарския кабинет или спешното отделение, се обадете и им кажете за скорошното си пътуване и вашите симптоми.
- Избягвайте контакт с други хора.
- Вземете мерки да не пътувате, докато сте болни.
- Покрийте устата и носа си с тъкан или ръкав (не с ръце), когато кашляте или кихате. Ако имате достъп до хирургични маски за лице, използвайте такава и я изхвърлете след това безопасно. Не забравяйте да миете ръцете си след изхвърляне на маска.
- Следвайте подходящи правила за дезинфекция / измиване на ръцете, за да избегнете разпространението на вируса на други хора.

4. Какво да правим в самолет или на летище?

Ако се установи, че случай на 2019-nCoV е бил в самолет здравни власти ще се свържат с хората, изложени на риск. Рискът от заразяване в самолет не може да бъде изключен, но в момента се счита за нисък за отделните пътници.

Рискът да се заразиш на летище е подобен на всяко друго място, където се събират много хора.

5. Защо завръщащите се от Китай хора не се проверяват за коронавирус 2019-nCoV на летището?

Доказателство, че проверката на хората на летището (известна като скрининг при влизане) не е много ефективна за предотвратяване на разпространението на вируса, особено когато хората може да не проявяват симптоми или симптомите на заболяването са много подобни на тези за други заболявания и времевата линия съвпада с повишената активност при сезонен грип в ЕС и в Китай. Обикновено се счита за по-полезно да се предостави на пристигащите на летищата ясна информация какво да правят, ако развият симптоми след пристигането си.

2019-NCOV ПРИ ЖИВОТНИ И ХРАНИТЕЛНИ ПРОДУКТИ

1. Какво ще кажете за животните и животинските продукти, внасяни от Китай?

Поради ветеринарно-санитарната ситуация в Китай, по-специално наличието на заразни болести по животните, само няколко живи животни и непреработени животински продукти от Китай са разрешени за внос в Европейския съюз. Няма доказателства, че някое от животните или животинските продукти, разрешени за влизане в Европейския съюз, представлява риск за здравето на гражданите на ЕС в резултат от наличието на 2019-nCoV в Китай.

2. Какво ще кажете за хранителните продукти, внасяни от Китай?

Както при вноса на животни и животински продукти, поради ветеринарно-санитарната ситуация в Китай, само няколко продукта от животински произход са разрешени за внос в ЕС от Китай, при условие че отговарят на строги здравни изисквания и са подложени на контрол. По същите причини пътниците, влизащи на митническата територия на ЕС, нямат право да носят в багажа си месо, месни продукти, мляко или млечни продукти.

Няма доклад за предаване на 2019-nCoV чрез храни и следователно няма доказателства, че хранителни стоки, внесени в Европейския съюз в съответствие с приложимите разпоредби за здравето на животните и общественото здраве, регулиращи вноса от Китай, представляват риск за здравето на гражданите от ЕС във връзка с 2019-nCoV. Основният начин на предаване е от един човек на друг.

3. Какво ще кажете за контактите с домашни любимци и други животни в ЕС?

Настоящите изследвания свързват коронавируса 2019-nCoV с определени видове прилепи, но не изключва участието на други животни. Няколко вида коронавируси могат да заразят животни и да се предават на други животни и хора. Няма доказателства, че домашните животни (например кучета или котки) представляват по-голям риск от инфекция отколкото хората. Като обща предпазна мярка, спазвайте основните принципи на хигиена при контакт с животни.

ПРЕПОРЪКИ ЗА ЛИЦА ПЪТУВАЩИ ДО КИТАЙ И ПРИСТИГАЩИ ОТ КИТАЙ ВЪВ ВРЪЗКА СЪС СЪЗДАДЕНАТА ЕПИДЕМИЧНА СИТУАЦИЯ ОТ ОСТЪР РЕСПИРАТОРЕН СИНДРОМ, СВЪРЗАН С НОВ КОРОНАВИРУС

На 31 декември 2019 г. здравните власти в град Ухан, административен център на провинция Хубей, Китай информираха за взрив от случаи на пневмония с неясна етиология сред лица, посетили пазара за продажба на риба и животни - Wuhan's South China Seafood City market и оплаквания от треска, суха кашлица и затруднено дишане. На 9 януари 2020 г. бе съобщено, че е установен причинителят на заболяването -- нов щам Коронавирус, който е различен от всички познати досега. Коронавирусите причиняват заболявания, вариращи от обикновената настинка до тежки заболявания, като Близкоизточен респираторен синдром и Тежък остър респираторен синдром. Обявеният инкубационен период на заболяването е от 2 до 12 дни, средно 7 дни.

По данни на Световната здравна организация към 26.01.2020 г. в световен мащаб са регистрирани общо 2 014 потвърдени случая на заразени с новия коронавирус. Съобщени са 56 смъртни случая. В Китай, Хонг Конг, Тайпе и Макао са регистрирани 1 985 сл. 29 случая са докладвани от други страни: Тайланд, Япония, Република Корея, Сингапур, Виетнам, Австралия, Малайзия, Непал, Франция и САЩ.

Поради създадената епидемична обстановка и с цел превенция на заболяването и намаляване на риска от възникване на нови случаи, Министерство на здравеопазването препоръчва на гражданите следното:

При пътуване до Китай:

- Избягвайте близък контакт с хора с клинични симптоми на респираторна инфекция (висока телесна температура, кашлица, южане), както и места със струпване на много хора и масови прояви;
- Избягвайте консумация на сурова или недобре термично обработена храна от животински произход;
- Избягвайте близък контакт с живи или умрели домашни и диви животни или повърхности били в контакт с животни;

- Измивайте редовно ръцете си с вода и сапун или използвайте дезинфектант за ръце на алкохолна основа;
- Избягвайте да докосвате очите, устата и носа си;
- Използвайте маска, закриваща устата и носа. След поставянето ѝ избягвайте да я докосвате, а след сваляне я изхвърлете веднага и измийте ръцете си;
- При възникнали симптоми на остра респираторна инфекция спазвайте т. нар. респираторен етикет - при кихане и кашляне закривайте устата и носа си с еднократни хартиени кърпи за нос, които след употреба изхвърлете незабавно и измийте ръцете си. При невъзможност, използвайте ръкава на носената дреха като свиеете ръката в лакътната става, така че с предмишницата да се прокрият носа и устата. Не използвайте дланта на ръката си.
- При поява на виосрка телесна температура, кашлица или затруднено дишане потърсете незабавно медицинска помощ и споделете с медицинския специалист информация за пътуването си.
- При лица със симптоми на остра респираторна инфекция и необходимост от преглед при инфекционист или личен лекар, препоръчително е същият да се осъществи в домашни условия. При посещение на лекар в лечебно заведение е задължително поставянето на маска върху устата от Ваша страна.

За пристигащи от Китай:

В случай на симптоми, подсказващи за респираторни заболявания преди, по време или след пътуване:

- Избягвайте контакти с други хора и потърсете медицинска помощ от лекар. инфекционист, а при невъзможност от общопрактикуващ лекар;
- Използвайте маска, покриваща носа и устата;
- Избягвайте използването на обществения транспорт;
- Задължително информирайте медицинските специалисти за подробности за пътуването — дати на отпътуване и завръщане, продължителност на престоя, места, на които са пребивавали, евентуални контакти с болни, посещения на пазари за животни или контакти с животни.

В случай, че симптомите на респираторна инфекция се появят по време на полет, информирайте незабавно за това екипажа на самолета.

Важно: към 30.01.2020г. на територията на РБ България няма потвърден случай на заболял гражданин от новият корона вирус, включително и в област Враца.

Министерство на здравеопазването

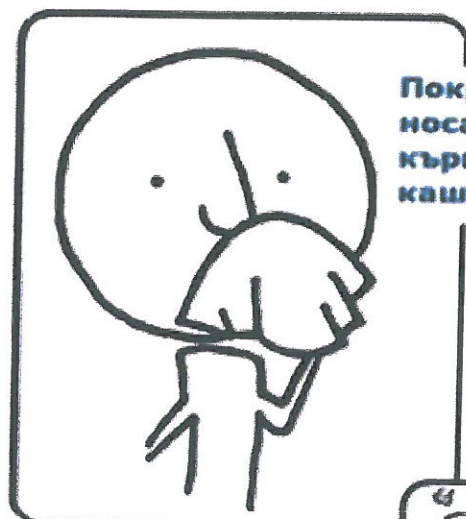
Дирекция „Надзор на заразните болести“

РЗИ-Враца

Спрете разпространението на микроби,
които разболяват вас и другите!

Закрийте устата при кашлица

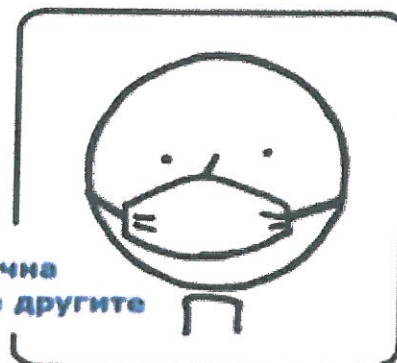

Покрийте устата и
носа си с еднократна
кърпичка, когато
кашляте или кихате

Изхвърлете
кърпичката в кошче
за боклук

Ако нямате кърпичка,
кашляйте или кихайте в
горната част на ръкава си,
а не в дланта си

Може да се наложи
поставяне на хирургична
маска, за да защитите другите

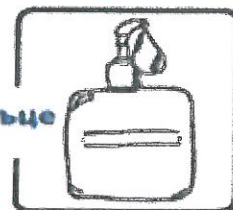
Почистете ръцете си

от замърсяването при
кашлица и кихане

Измийте с
топла вода и
сапун за поне
20 секунди
или

Обтрийте с
препарат за ръце
на алкохолна
основа

Катедра "Епидемиология"
Медицински университет - София

